
Od:
Wysłano: czwartek, 20 sierpnia 2026 03:17
Do: Petycje
Temat: petycja - rodzicielska premia emerytalna

Flaga monitująca: Flaga monitująca
Stan flagi: Oflagowane

UWAGA: Ta wiadomość pochodzi od zewnętrznego nadawcy - zachowaj ostrożność, szczególnie w przypadku linków i załączników.

PETYCJA

w sprawie ustanowienia Rodzicielskiej Premii Emerytalnej oraz objęcia nią również obecnych emerytów

Adresat:

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
oraz – odpowiednio – Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej / Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Wnoszący:

Działając w interesie publicznym, zwracam się o podjęcie prac legislacyjnych nad wprowadzeniem do polskiego systemu emerytalnego **Rodzicielskiej Premii Emerytalnej (RPE)** – trwałego mechanizmu zwiększającego świadczenie emerytalne osób, które faktycznie wychowały dzieci.

Kluczowym elementem proponowanej reformy powinno być objęcie nią **nie tylko przyszłych emerytów, lecz również osób już pobierających emeryturę w dniu wejścia ustawy w życie**. Mechanizm musi wyraźnie premiować wielodzietność. Taki model ma w domyśle budować poczucie dobrobytu przy dużej rodzinie. Musi jednak ostrożnie podchodzić do turystyki wielodzietnych rodzin i imigracji zarobkowej.

1. Cel reformy

Polski system emerytalny uwzględnia przede wszystkim indywidualny wkład składkowy związany z pracą zawodową.

Jednocześnie jego długoterminowe funkcjonowanie zależy od istnienia kolejnych pokoleń osób pracujących, prowadzących działalność gospodarczą, płacących podatki i składki oraz finansujących funkcjonowanie państwa i systemu zabezpieczenia społecznego.

Wychowanie dziecka ma zatem nie tylko wymiar prywatny i rodzinny.

Jest również długoterminowym wkładem w odtwarzanie zasobów ludzkich, gospodarki i systemu zabezpieczenia społecznego.

Proponowana reforma opiera się na zasadzie:

System emerytalny powinien uznawać zarówno wkład składkowy wynikający z pracy, jak i wkład rodzicielski wynikający z faktycznego wychowania kolejnego pokolenia.

2. Rodzicielska Premia Emerytalna

Osobie posiadającej prawo do emerytury, która faktycznie wychowała co najmniej jedno dziecko przez wymagany ustawą okres, przysługiwałoby procentowe zwiększenie emerytury.

Docelowo proponuje się następującą skalę:

Liczba wychowanych dzieci Docelowe zwiększenie emerytury

1 dziecko	+30%
2 dzieci	+40%
3 dzieci	+50%
4 lub więcej dzieci	+60%

Maksymalna wysokość premii wynosiłaby 60% świadczenia podstawowego.

Premia stanowiłaby odrębny składnik świadczenia i byłaby wykazywana oddzielnie na decyzji emerytalnej.

3. Objęcie obecnych emerytów

Prawo do Rodzicielskiej Premii Emerytalnej powinno przysługiwać również osobom, które uzyskały prawo do emerytury przed wejściem ustawy w życie.

Oznacza to, że reforma obejmowałaby również dzisiejsze pokolenie rodziców i dziadków.

Data urodzenia dziecka, okres jego wychowania oraz data przejścia rodzica na emeryturę nie powinny pozbawiać prawa do premii, jeżeli spełnione zostały ustawowe warunki faktycznego wychowania dziecka.

Jednocześnie proponuje się, aby premia była należna **wyłącznie od momentu wejścia nowych przepisów w życie**.

Nie przewiduje się wypłacania wyrównań za okresy sprzed wejścia ustawy w życie.

Rozwiązanie takie pozwala objąć reformą obecnych emerytów bez tworzenia wieloletnich zobowiązań retroaktywnych.

4. Społeczny i demograficzny efekt objęcia obecnych emerytów

Objęcie reformą obecnych emerytów jest istotne nie tylko ze względu na sprawiedliwość międzypokoleniową.

Ma również fundamentalne znaczenie dla wiarygodności całego mechanizmu.

Osoba mająca obecnie 25, 30 lub 35 lat, podejmując decyzję o posiadaniu dzieci, musiałaby w przypadku rozwiązania dotyczącego wyłącznie przyszłych emerytów uwierzyć w obietnicę świadczenia wypłacanego dopiero za kilkadziesiąt lat.

Taka obietnica ma ograniczoną siłę oddziaływania.

Inaczej działa mechanizm, którego rezultat można obserwować bezpośrednio we własnej rodzinie.

Jeżeli młody człowiek zobaczy, że emerytura jego matki, ojca lub dziadków została realnie zwiększona dlatego, że wychowali dzieci, powstaje czytelny i wiarygodny związek:

wychowanie dzieci → uznany przez państwo wkład rodzicielski → wyższe zabezpieczenie emerytalne.

Reforma przestaje być abstrakcyjną obietnicą dotyczącą odległej przyszłości i staje się rzeczywiście funkcjonującym elementem systemu.

5. Warunek faktycznego wychowania

Prawo do premii nie powinno wynikać wyłącznie z biologicznego rodzicielstwa.

Podstawowym kryterium powinno być **faktyczne wychowanie dziecka**.

Proponuje się, aby prawo do premii przysługiwało osobie, która:

1. faktycznie uczestniczyła w wychowaniu dziecka;
2. sprawowała nad nim pieczę przez łącznie co najmniej 10 lat przed osiągnięciem przez dziecko pełnoletności;
3. nie została pozbawiona praw rodzicielskich z powodów związanych z rażącym niewykonywaniem obowiązków wobec dziecka.

Do premii powinno uprawniać wychowanie:

- dziecka biologicznego,
- dziecka przysposobionego,
- dziecka pozostającego pod długotrwałą opieką prawną, jeżeli dana osoba faktycznie wykonywała funkcję rodzica.

6. Równe traktowanie rodziców

Rodzicielska Premia Emerytalna powinna być skonstruowana jako świadczenie neutralne ze względu na płeć.

Prawo powinno przysługiwać zarówno matce, jak i ojcu, jeżeli każde z nich spełni wymagany warunek faktycznego wychowania dziecka.

Istotą reformy nie jest samo biologiczne rodzicielstwo, lecz rzeczywisty wkład związany z opieką, utrzymaniem i wychowaniem kolejnego pokolenia.

7. Stopniowe dochodzenie do pełnej wysokości premii

Ze względu na skalę potencjalnego wpływu reformy na finanse publiczne proponuje się trzyletni okres wdrożenia.

Pierwszy rok obowiązywania

Dzieci Premia

1	+10%
2	+15%
3	+20%
4+	+25%

Drugi rok

Dzieci Premia

1	+20%
2	+25%
3	+30%
4+	+40%

Od trzeciego roku

Dzieci Premia

1	+30%
2	+40%
3	+50%
4+	+60%

Pozwoli to uzyskać zauważalny społecznie efekt już od początku obowiązywania reformy, a jednocześnie rozłożyć jej pełne skutki budżetowe w czasie.

8. Przykład działania

Emeryt posiadający świadczenie podstawowe wynoszące 3 000 zł i jedno wychowane dziecko otrzymałby docelowo:

$$3\ 000\ \text{zł} + 30\% = 3\ 900\ \text{zł}.$$

Przy trojgu dzieci:

$$3\ 000\ \text{zł} + 50\% = 4\ 500\ \text{zł}.$$

Przy czworgu lub większej liczbie dzieci:

$$3\ 000\ \text{zł} + 60\% = 4\ 800\ \text{zł}.$$

Premia powinna podlegać waloryzacji w sposób gwarantujący zachowanie jej realnej wartości.

9. Finansowanie

Rodzicielska Premia Emerytalna nie powinna być finansowana poprzez pomniejszenie kapitałów emerytalnych pozostałych ubezpieczonych.

Proponuje się finansowanie części premiowej bezpośrednio z budżetu państwa.

W decyzji emerytalnej powinny być wyraźnie rozdzielone:

A. emerytura wynikająca ze składek i kapitału emerytalnego,

oraz

B. Rodzicielska Premia Emerytalna finansowana przez państwo.

Pozwoli to zachować przejrzystość finansowania oraz jednoznacznie określić koszt prowadzonej polityki rodzinnej i demograficznej.

10. Automatyczne ustalanie prawa

Reforma nie powinna tworzyć nowej rozbudowanej biurokracji.

Jeżeli informacje dotyczące rodzicielstwa i wychowania dzieci znajdują się już w rejestrach publicznych, właściwy organ powinien ustalać prawo do premii z urzędu.

W szczególności należy wykorzystać dane dostępne w:

- rejestrze PESEL,
- rejestrach stanu cywilnego,
- ZUS,
- KRUS,
- administracji podatkowej,
- systemach świadczeń rodzinnych,
- innych rejestrach administracji publicznej.

Tylko w przypadkach wymagających dodatkowego ustalenia stanu faktycznego zainteresowany powinien składać uproszczony wniosek.

11. Zakres reformy

Docelowo rozwiązanie powinno obejmować osoby należące do wszystkich podstawowych publicznych systemów emerytalnych i zaopatrzeniowych.

Należy przeanalizować jego zastosowanie w szczególności wobec:

- systemu powszechnego ZUS,
- systemu KRUS,
- systemów emerytalnych służb mundurowych,
- pozostałych publicznych systemów emerytalnych.

Rodzaj wykonywanego zawodu nie powinien decydować o uznaniu lub nieuwzględnieniu wkładu rodzicielskiego.

12. Relacja do istniejących świadczeń

Rodzicielska Premia Emerytalna nie powinna być traktowana jako świadczenie z pomocy społecznej ani jako zapomoga uzależniona od poziomu dochodów.

Powinna stanowić uznanie określonego rodzaju wkładu obywatela w długoterminowe funkcjonowanie państwa i systemu zabezpieczenia społecznego.

Należy jednocześnie przeanalizować relację nowej premii z istniejącymi świadczeniami rodzicielskimi i uzupełniającymi, aby uniknąć niezamierzonego dublowania świadczeń realizujących ten sam cel.

13. Ocena Skutków Regulacji

Przed uchwaleniem ustawy konieczne jest przygotowanie pełnej Oceny Skutków Regulacji.

Powinna ona obejmować co najmniej:

1. liczbę obecnych emerytów spełniających warunki RPE;
2. liczbę osób, które będą nabywać prawo do RPE w kolejnych latach;

3. koszt wariantów premii wynoszących 10%, 20%, 30%, 40%, 50% i 60%;
4. koszt pierwszego, drugiego i trzeciego roku wdrażania reformy;
5. wpływ rozwiązania na dochody gospodarstw domowych emerytów;
6. wpływ na poziom ubóstwa osób starszych;
7. wpływ na finanse publiczne;
8. wpływ na aktywność zawodową rodziców;
9. potencjalny wpływ na decyzje dotyczące posiadania dzieci;
10. skutki demograficzne w horyzoncie co najmniej 20, 30 i 50 lat.

14. Podstawowe założenia legislacyjne

Proponuje się przyjęcie regulacji opartych na następujących zasadach:

Art. 1

Osobie posiadającej prawo do emerytury, która wychowała co najmniej jedno dziecko przez okres określony ustawą, przysługuje Rodzicielska Premia Emerytalna.

Art. 2

Rodzicielska Premia Emerytalna zwiększa docelowo świadczenie emerytalne:

1. o 30% w przypadku wychowania jednego dziecka;
2. o 40% w przypadku wychowania dwojga dzieci;
3. o 50% w przypadku wychowania trojga dzieci;
4. o 60% w przypadku wychowania czworga lub większej liczby dzieci.

Art. 3

Za wychowanie dziecka uważa się faktyczne wykonywanie obowiązków związanych z jego utrzymaniem, opieką i wychowaniem przez okres co najmniej 10 lat przed osiągnięciem przez dziecko pełnoletności.

Art. 4

Prawo do Rodzicielskiej Premii Emerytalnej może przysługiwać każdemu z rodziców spełniających warunki określone w ustawie.

Art. 5

Prawo do Rodzicielskiej Premii Emerytalnej przysługuje również osobie, której prawo do emerytury zostało ustalone przed wejściem niniejszej ustawy w życie.

Art. 6

W przypadku osoby posiadającej prawo do emerytury przed wejściem ustawy w życie premia przysługuje od dnia określonego w ustawie, bez prawa do wyrównania za okres wcześniejszy.

Art. 7

Rodzicielska Premia Emerytalna finansowana jest z budżetu państwa.

Art. 8

Właściwy organ emerytalny ustala prawo do premii z urzędu, jeżeli informacje niezbędne do jej ustalenia znajdują się w rejestrach publicznych.

Art. 9

Rodzicielska Premia Emerytalna podlega waloryzacji.

15. Uzasadnienie międzypokoleniowe

Państwo nie powinno tworzyć systemu, w którym jedynym mierzalnym wkładem obywatela w zabezpieczenie jego starości pozostaje indywidualnie zgromadzony kapitał składkowy, jeżeli jednocześnie funkcjonowanie systemu zależy od istnienia następnych pokoleń.

Osoba, która przez kilkanaście lub kilkadziesiąt lat ponosiła koszty finansowe i osobiste związane z wychowaniem dzieci, dokonała również rzeczywistego wkładu w przyszły potencjał gospodarczy państwa.

Wkład ten powinien zostać rozpoznany przez system.

Reforma stworzyłaby dwa czytelne rodzaje wkładu obywatela:

PRACA → kapitał składkowy

oraz

WYCHOWANIE DZIECI → kapitał rodzicielski.

16. Szczególne znaczenie obecnego pokolenia emerytów

Obecne pokolenie emerytów wychowało osoby, które dzisiaj stanowią znaczną część aktywnych zawodowo podatników i ubezpieczonych.

Nie istnieje zatem uzasadnienie, aby wkład rodzicielski był uznawany wyłącznie w przypadku dzieci wychowywanych po wejściu nowych przepisów w życie.

Objęcie obecnych emerytów realizuje jednocześnie trzy cele:

po pierwsze – poprawia sytuację ekonomiczną starszego pokolenia;

po drugie – uznaje faktycznie wykonany już wkład rodzicielski;

po trzecie – pokazuje młodszemu pokoleniom rzeczywisty sposób działania nowego systemu.

Młody obywatel nie powinien otrzymywać wyłącznie obietnicy świadczenia, które być może zostanie wypłacone za kilkadziesiąt lat.

Powinien móc obserwować funkcjonowanie mechanizmu już obecnie – między innymi poprzez poprawę sytuacji emerytalnej własnych rodziców i dziadków.

17. Wniosek

Wnoszę o:

1. rozpoczęcie prac analitycznych nad ustanowieniem Rodzicielskiej Premii Emerytalnej;

2. objęcie analizą zarówno przyszłych, jak i obecnych emerytów;
3. przygotowanie pełnej Oceny Skutków Regulacji;
4. wykonanie przez ZUS, KRUS, Ministerstwo Finansów oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wariantowych symulacji kosztów reformy;
5. przeprowadzenie konsultacji społecznych;
6. opracowanie projektu zmian odpowiednich ustaw;
7. przeanalizowanie trzyletniego okresu dochodzenia do docelowej wysokości świadczenia;
8. przyjęcie zasady, że reforma obejmuje dzieci wychowane również przed jej wejściem w życie;
9. zastosowanie automatycznego ustalania prawa do premii wszędzie tam, gdzie pozwalają na to rejestry państwowe.

Konkluzja

Proponowana reforma nie powinna być traktowana jako kolejne świadczenie socjalne.

Jej celem jest zmiana sposobu, w jaki państwo definiuje wkład obywatela w trwałość systemu emerytalnego.

Praca tworzy kapitał składkowy.

Wychowanie następnego pokolenia tworzy kapitał rodzicielski.

System emerytalny powinien uwzględniać oba.

Reforma powinna zacząć działać również wobec obecnych emerytów, aby dla kolejnych pokoleń nie była jedynie obietnicą odległej przyszłości, lecz rzeczywistym i obserwowalnym elementem polskiego systemu emerytalnego.

Z poważaniem